

f
M
E

F
M
E

a

—
e

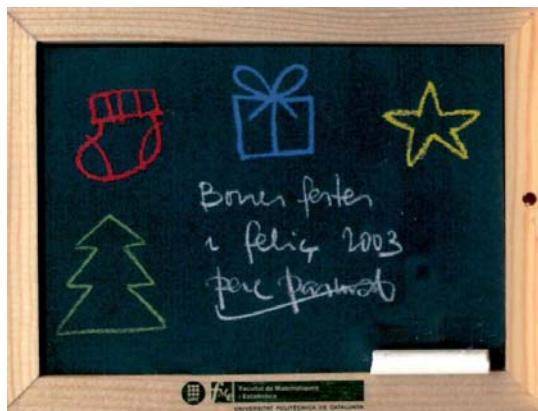
d

—

—
U

F

—
E

Preparant El Full de la FME que teniu a les mans em va venir a la memòria una reflexió del filòsof francés Emile Alain: "La cultura és una cosa diferent de la instrucció. Els poetes són tan necessaris com els geomètres." Un desembre més us proposo que compartim amb els poetes la concisió i la precisió del llenguatge.

Bones festes i millor any 2003

Pere Pascual
degà

• Poesia o matemàtiques

El ángel de los números

Vírgenes con escuadras
y compases, velando
las celestes pizarras.

Y el ángel de los números,
pensativo, volando
del 1 al 2, del 2
al 3, del 3 al 4.

Tizas frias y esponjas
rayaban y borraban
la luz de los espacios.

Ni sol, luna, ni estrellas,
ni el repentino verde
del rayo y el relámpago,
ni el aire. Sólo nieblas.

Vírgenes sin escuadras,
sin compases, llorando.

Y en las muertas pizarras,
el ángel de los números,
sin vida, amortajado
sobre el 1 y el 2,
sobre el 3, sobre el 4...

Rafael Alberti

La resolució de la cúbica

Quando ch'l cubo con le cose appresso,
Se agguaglia à qualche numero discreto
Trouan dui altri, differenti in esso.

Dapoi torrai, questo per consueto,
Ch'l lor produtto sempre sia eguale
Al terzo cubo, delle cose neto.

El residuo poi suo generale
Delli lor lati cubi, ben sottratti
Verrà la tua cosa principale.

In el secondo, de contesti atti;
Quando ch'l cubo restasse lui solo,
Tu osserverai quest'altri contratti,

Del number farai due, tal part'à uolo,
Che l'una, in l'altra, si produca schietto,
El terzo cubo della cose in stolo;

Delle qual poi, per comun preccetto,
Torral li lati cubi, insieme gionti
Et total simma, sara il tuo concetto;

El terzo, poi de questi nostri conti,
Se solue col secondo, se ben guardi
Che per natura son quasi congionti

Questi trouai, et non passi tardi
Nel mille cinquecent'è quattro è trenta;
Con fondamenti ben saladi, e gagliardi.

Nella Città del mar' intorno centa.

Niccolò Tartaglia

El nombre Pi

Abans de la primera dansa, hi hagué perímetre?
Els astres
no compten el camí que fan,
als cercles de les ones
l'aigua ignora l'aigua i cada punt segueix les lleis,
inertament.
Fins que algú va preguntar-se a la vugada
pel perímetre del cercle i el diàmetre
i va néixer, inabastable, el nombre π ,
i va ser com un llampec en una cambra de miralls,
omnipresent,
ocupant les cúpules celests,
el període dels pèndols, el volum de les estrelles,
l'energia de la llum en equilibri,
els salts dels electrons dintre dels àtoms,
fins a perdre el seu ressó de passos nus sobre la sorra

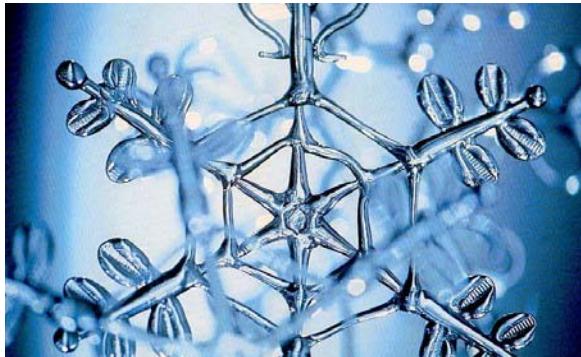
Cant

Jo quan vivia
al 3 i 7 fan 13
tot era més fàcil

i ara que em dus
al 2 i 2 són 4
vaig al naufragi

Enric Casassas i Simó

David Jou

Cristall d'aigua: floquet de neu. (Ken Reid)

Divina Comèdia

(final del Cant XXXIII)

Quella circulazion che sì concetta
pareva in te come lume reflesso,
da li occhi miei alquanto circunspetta,
dentro da sé, del suo colore stesso,
mi parve pinta de la nostra effige:
per che'l mio viso in lei tutto era messo.
Qual è 'l geomètra che tutto s'affige
per misurar lo cerchio, e non ritrova,
pensando, quel principio ond' elli indigne,
tal era io a aquella vista nova:
veder voleva come si convenne
l'imago al cerchio e come vi s'indova;
ma non eran da ciò le proprie penne:
se non che la mia mente fu percosa
da un fulgore in che sua voglia venne.

A l'alta fantasia qui mancò possa;
ma già volgeva il mio disio e 'l velle,
sì come rota ch'igualmente è mossa,
l'amor che moue il sole e l'altre stelle.

*La roda que es diria concebuda,
llum reflexa semblava en ta claror
en jo clavar-hi la mirada aguda,
i dintre seu, del mateix color,
pintada em va semblar de nostra cara,
i per'xò vaig forçar l'atenció.
I al geòmetre igual, que s'aclapara
volent mesurar el cercle, i no retroba,
pensant, cap forma que ho resolgui encara,
era jo enfront d'aquella vista nova:
volia jo comprendre com s'unia
la imatge al cercle, i com son lloc hi troba;
mes per això el plomatge no em valia:
però un llamp va ferir la meva ment
i el meu desig va veure el que volia.*

*Mancà la fantasia en tal moment;
però a desig i a voluntat, novelles
rutes marcà, fent-los rodar igualment,
l'Amor que mou el sol i les estrelles.*

Dante

Josep M. de Sagarra